HÖGSKOLAN I BORÅS

Avancerad andningsvård
Advanced respiratory care

7,5 högskolepoäng
7,5 credits

Ladokkod: VAA011
Version: 1.0
Fastställd av: Institutionsstyrelsen 2010-02-25
Gäller från: VT 2010

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G1N)
Utbildningsområde: Vård
Ämnesgrupp:
Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet och

- Sjuksköterskeutbildning och 1 års yrkeslivserfarenhet som sjuksköterska (heltid) eller
- Omvårdnadspersonal med gymnasial utbildning och 1 års yrkeslivserfarenhet från vårdområdet (heltid)

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

I kursen studeras andning och nedsatt andningsförmåga ur ett vårdvetenskapligt perspektiv. Kursen behandlar även aktuella vårdvetenskapliga forskningsresultat inom området. Kursen inleds med ett teoretiskt innehåll som berör anatomiska och fysiologiska förutsättningar för en fullgod andning. Vidare behandlas tillstånd som medför risk och/eller ger försämrad andningsförmåga. Olika teknologier och metoder som befrämjar andning kommer att behandlas. Kursen omfattar innehåll som belyser promotion, prevention, terapeutisk och rehabiliterade vård i olika kontext och åldrar. Vidare sker diskussion och reflektion över vårdandets etik och didaktik i relation till behovet av andning. Helhetssyn och omsorgsperspektiv genomsyrar innehållet.

Mål

Kursens syfte är att studenten utifrån människans behov av att andas tillägnar sig både grundläggande, fördjupade och specifika kunskaper om andningsvård ur ett helhetsperspektiv.

Kunskap och förståelse
Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- redogöra för grundläggande kunskaper om luftvägarnas anatomi, fysiologi och patofysiologi,
- reflektera över andning som ett fysiologiskt, kognitivt och andligt- existentiellt behov,
- reflektera över och ha utvecklat förståelse för hur människans livssituation och grundläggande behov kan påverkas av sviktande andningsfunktion,
- reflektera över och ha utvecklat förståelse för upplevelser av att leva med akuta respektive långvariga tillstånd med nedsatt andningsförmåga,
- redogöra för lagar, förordningar och säkerhetsföreskrifter som rör området.

Färdighet och förmåga
Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- identifiera riskgrupper och förebygga komplikationer i samband med sviktande andningsfunktion,
- identifiera och bedöma behovet av andning och andningsstöd till patienter i olika åldrar och i olika kontext,
- planera, genomföra och utvärdera generella och specifika vårdhandlingar till patienter med nedsatt andningsförmåga i olika åldrar och i olika kontext,
- ha handlingsberedskap för att hantera akuta situationer i relation till sviktande andningsfunktion,

- värdera och tillämpa gällande hållbara metoder och tekniker i relation till andningsvård,
- värdera och tillämpa gällande vårdhygieniska principer,
- analysera, värdera och tillämpa aktuella internationella forskningsresultat inom området.

Värderingsförmåga och förhållningssätt
Efter avslutad kurs ska studenten kunna
- identifiera och analysera etiska frågeställningar i relation till behovet av andning och andningsvård,
- reflektera över betydelsen av ett omsorgsperspektiv och vårdande möten,
- förstå innebörden i ett lärande och handledande förhållningssätt gentemot patienter och närstående,
- identifiera och reflektera över frågeställningar som berör genus, etnicitet och transkulturella aspekter i relation till andningsvård.

Undervisningsformer

Undervisningen består av följande moment: föreläsningar, seminarier samt olika former av tillämpningsövningar enskilt eller i grupp. Föreläsningarna syftar till att underlätta och ge vägledning för studenternas egna och aktiva kunskapsinhämtning. Undervisningsformerna syftar till att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, samverkan och reflektion.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom enskild skriftlig hemtentamen med uppföljning i seminarieform. För godkänt betyg krävs också aktivt deltagande vid obligatoriska seminarier och tillämpningsövningar.

Obligatoriska moment består av:
- Kursintroduktion
- Seminarier
- Tillämpningsövningar

Studenten har rätt till fem tentamenstillfällen, varav tre tillfällen inom kursens ram och ytterligare två inom ett år. Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Institutionsstyrelsen begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt institutionsspecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs respektive VHBs hemsida.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper och färdigheter. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på institutionens hemsida.

Studenter har rätt att vara representerade i institutionens beredande och beslutande organ.

Övrigt

Fristående kurs.

Bilaga: Litteraturlista för Avancerad andningsvård (VAA011)

LITTERATUR

Almås, H. & Berntzen, H. (2002). Omvårdnad vid skada/efter operation i bröstkorgen. Ingår i H. Almås (red.), *Klinisk omvårdnad* (s. 366-384). Stockholm: Liber. 19 s.

Almås, H., Rønningen, L. & Wilberg, S. (2002). Omvårdnad vid störningar i lungfunktionen. Ingår i H. Almås (red.), *Klinisk omvårdnad* (s. 285-337). Stockholm: Liber. 53 s.

Bergbom, I. & Nilsson, M. (2000). *Vård av patienter med andningsproblem.* Lund: Studentlitteratur. 178 s.

Dichmann Sorknäs, A. D. (2000). Specifik omvårdnad vid kroniskt obstruktiv lungsjukdom. Ingår i H. Almås (red.), *Klinisk omvårdnad* (s. 238-365). Stockholm: Liber. 68 s.

Dybwik, K. & Almås, H. (2002). Omvårdnad i samband med respiratorbehandling och användning av artificiella luftvägar. Ingår i H. Almås (red.), *Klinisk omvårdnad* (s. 385-409). Stockholm: Liber. 25 s.

Handbok för hälso- och sjukvård. (2009). *Sugning av luftvägar.* Stockholm: Sveriges kommuner och landsting. Hämtad 2010-02-09 från : http://www.1177.se/handboken/.

Handbok för hälso- och sjukvård. (2009). *Andningsvård, inhalationsteknik och nebulisering samt hjälpmedel/utrustning.* Stockholm: Sveriges kommuner och landsting.
Hämtad 2010-02-09 från : http://www.1177.se/handboken/.

Handbok för hälso- och sjukvård. (2008). *Trakeostomi.* Stockholm: Sveriges kommuner och landsting. Hämtad 2010-02-09 från : http://www.1177.se/handboken/.

Martinsen, K. (2006). *Care and vulnerability.* Oslo: Akribe. 185 s.

ARTIKLAR

Ben Aharon, I., Gafter Gvili, A., Paul, M., Leibovici, L. & Stemmer, SM. (2009). Interventions for alleviating cancer related dyspnea: A systematic review. *Journal of Clinical Oncology 26*(14), 2396 404. 9 s.

Gullick, J. & Stainton, C. (2008). Living with chronic obstructive pulmonary disease: developing concious body management in a shrinking life-world. *Journal of Advanced Nursing, 64*(6), 605-613. 9 s.

Holt, K. (2005). Managing breathlessness. *Primary Healthcare, 15*(7), 33-36. 4 s.

Kasén, A., Nordman, T., Lindholm, T. & Eriksson, K. (2008). Då patienten lider av vården: vårdarens gestaltning av patientens vårdlidande. *Vård i Norden, 28*(88), 4-8. 5 s.

Lewarski, J. & Gay, P.C. (2007). Current issues in home mechanical ventilation. *CHEST, 132*(2), 671-676. 6 s.

Lindahl, B., Sandman, P.-O. & Rasmussen, B. (2004). On becoming dependent on home mechanical ventilation. *Journal of Advanced Nursing, 49*(1), 33-42. 10 s.

Näsman, Y., Lindholm, L. & Eriksson, K. (2008). Caritativ vårdetik: vårdandets ethos uttryckt i vårdares tänkande och handlande. *Vård i Norden, 28*(88), 50-52. 3 s.

Pedersen, C.M., Rosendahl-Nielsen M., Hjermind, J., & Egerod, I. (2009). Endotracheal suctioning of the adult intubated patient: what is the evidence? *Intensive and Critical Care Nursing, 25*(1), 21-30. 10 s.

Tice, M. A. (2006). Managing breathlessness: Providing comfort at the end of life. *Home Health Care Nurse, 24*(4), 207-210. 4 s.

Därutöver tillkommer ett antal författningar som kan hittas i t.ex.: Raadu, G. (2010). *Författningshandbok för personal inom hälso- och sjukvården.* Stockholm: Liber.

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

2010-02-16 BEL/cny
Beredningsgruppen: 2010-02-10